

BOEKAANKONDIGINGEN.

P. BELLOCQ, *L'Os temporal chez l'homme adulte*. Paris, MASSON et Cie, 1924. Prijs 18 francs.

Elk hoofdstuk in de ontleedkunde heeft zoo zijn schrikbeelden voor den student. Het peritoneum, de kernen der hersenzenuwen, de lange rugspieren enz. zijn er voorbeelden van. In de osteologie is het slaapbeen voor velen zulk een schrikbeeld. De ingewikkelde bouw stelt dan ook hooge eischen aan het voorstellingsvermogen; en niet ten onrechte noemt BELLOCQ dit het meest samengestelde beenstuk van het geheele skelet. Toch heeft een tot in bijzonderheden afdalende kennis ervan groote beteekenis en kan zij belangrijk nut afwerpen; want de praktiseerende geneesheer en nog meer de specialist komt meer dan eens in aanraking met ziekteverschijnselen, die door de kennis der anatomische verhoudingen in het slaapbeen verklaard kunnen worden. Ik herinner slechts aan het cavum tympani en de daarvan uitgaande bijholten (otitis media), den loop van den N. facialis, de booggangen, enz..

Als eerste aflevering nu van een reeks werken over de zintuigen heeft BELLOCQ een monographie over het volwassen os temporale het licht doen zien, 118 bladzijden quarto, waarin dit beenstuk in zijn geheel, de deelen afzonderlijk en de holten en kanalen zeer uitvoerig worden beschreven en door afbeeldingen worden toegelicht.

Ik geloof niet, dat velen het werk van het begin tot het einde zullen doorwerken, doch zeer velen zullen het om de boven uiteengezette redenen met nut kunnen opslaan. Als hulp bij de volgende afleveringen (weeke deelen) zal het wel onontbeerlijk zijn.

A. J. P. VAN DEN BROEK.

Diagnostische und therapeutische Irrtümer und deren Verhütung. Chirurgie. Herausgegeben von Prof. Dr. J. SCHWALBE.

Heft. 11. Verletzungen und chirurgische Krankheiten der unteren Extremität von Prof. Dr. ERICH SONNTAG.

Heft 12. Verletzungen und Krankheiten der oberen Extremität von Geh. Med. Rat Prof. Dr. W. MÜLLER. Leipzig, GEORG THIEME. 1922 en 1923.

In 1917 verscheen de eerste aflevering van deze verzameling monographiën, die door SCHWALBE is uitgegeven en waarvan beide bovengenoemde boekjes deel uitmaken. Op het gebied der interne geneeskunde, chirurgie, gynaecologie en verloskunde, oogheelkunde, oorheelkunde, huid- en geslachtsziekten en kindergeneeskunde, is de uitgever er in geslaagd zich te verzekeren van een staf van medewerkers, die elk op hun gebied de stof hebben bewerkt in den geest, als door SCHWALBE was bedoeld. Hiertoe heeft hij zich niet gewend tot hen, die alleen streng wetenschappelijk uitmunten, maar tevens en vooral bekend staan om hun groote ervaring aan het ziekbed en derhalve gezochte consulenten zijn.

Hierdoor hebben deze geschriftjes bijzondere waarde, in de eerste plaats voor den medicus practicus, wiens aandacht hier in beknopten vorm wordt gevestigd op tal van mogelijke dwaalingen. Daarbij mist men de droge samenstelling van een repetitorium. De werkjes (vooral dat van MÜLLER, zie bijv. het hoofdstuk over het panaritium) zijn aangenaam geschreven en munten uit door de doeltreffende wijze, waarop de schrijvers zich aan het doel houden, terwijl zij zich niet laten verleiden om in te gaan op belangrijke theoretische, historische of andere vraagstukken, niet behorende tot diagnose of therapie.

Zou men een aanmerking willen maken, dan is het, dat men af en toe den indruk krijgt, dat alleen is gebruik gemaakt van Duitsche wetenschap. Zoo wordt bijv. bij de behandeling van de etterige knie-ontsteking niet gerept van de mobiliseerende behandeling en nabehandeling volgens WILLEMS, terwijl alle operatieve methodes volgens PAYR, met hun nabehandeling in volkomen rust, de revue passeeren. Dit doet echter geen afbreuk aan den algemeenen, gunstigen indruk.

Voor den specialist missen deze boekjes de noodige diepte, maar, ik kan het slechts herhalen: den arts in de algemeene praktijk kunnen deze werkjes warm worden aanbevolen. C. F. KOCH.

HELLPACH, *Psychologie der Umwelt*. Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden. Herausgegeben von ABDERHALDEN. Abt. VI, Teil CI, Heft 3. URBAN und SCHWARZENBERG. 1924. Prijs G.M. 3.90.

Het woord „Umwelt” heeft langzamerhand in Duitschland burgerrecht gekregen. Oorspronkelijk door de biologen gebruikt, neemt nu ook de psycholoog HELLPACH dit begrip over en hij bedoelt daarmee: 1°. de natuur in algemeenen zin: bodem, licht, weer, bosch, bergen of vlakten, rivieren, enz.; 2°. de menschelijke gemeenschap; 3°. de cultuur: boeken, wetten, dogmata, staten, gebouwen, enz.. Het onderzoek van deze onderscheidene kringen kan geschieden door de methode der zelfwaarneming, der statistiek en ook door de proefneming. Streng natuurwetenschappelijk kan men hier niet te werk gaan. Wij hebben dus geen verklaringen te verwachten, wel „Deutungen” door invoeling. Het eerste gedeelte van dit werk was reeds bekend door de studie van den schrijver over geopsycheische verschijnselen. Om een enkel voorbeeld aan te geven: de bezoekers van het congres te Innsbruck in September j.l. weten met mij te spreken van den merkwaardigen psychischen invloed, dien de Föhn daar op vele congresbezoekers scheen uit te oefenen; dit is dus een stuk van de „naturale Umwelt”. HELLPACH bespreekt ook in het bijzonder deze Föhn van Innsbruck naar aanleiding van onderzoekingen van TRABERT, waarbij met de subjectieve, de objectieve en de physiopathische elementen rekening wordt gehouden, maar waarbij ook tegelijk aangetoond wordt, hoe kritisch men de gegevens moet bewerken, die ons volgens de subjectieve opvatting van sommigen of door de geschiedenis overgeleverd toekomen, hoeveel momenten geëlimineerd moeten worden,